

TOEKENNING EN BEREKENING EINDUITSLAG EN ZETELVERDELING

Bepaling kiesdeler:

Allereerst wordt de algemene kiesdeler bepaald conform artikel P 5 van de Kieswet.

Kiesdeler (stemcijfer) = $\frac{\text{het totaal aantal geldig uitgebrachte stemmen op alle lijsten}}{\text{totaal aantal in een gemeente te verdelen zetels (Den Helder 31)}}$

75% van de kiesdeler behaald = retour van de waarborgsom voor de kandidaatstelling

Toekenning directe zetels

Toekenning van de directe of volle zetels vindt plaats aan de hand van **artikel P 6 van de Kieswet**. Zo veel maal als de kiesdeler is behaald zoveel directe zetels krijgt iedere partij direct toegewezen.

Zetelverdeling aan de kandidaten vindt plaats op basis van nummering van de kandidatenlijst. Kandidaten die 25% van de kiesdeler halen zijn op basis van voorkeurstemmen rechtstreeks geplaatst. Dit kan ten koste gaan van kandidaten die een eerder nummer op de kandidatenlijst hebben.

Restzetelverdeling

Omdat in Den Helder meer als 19 zetels te verdelen zijn (nl. 31) vindt daarna de (rest)zetelverdeling plaats op grond van het systeem van grootste gemiddelden artikel **P 7 van de Kieswet**. Belangrijk hierbij is de bepaling van de kiesdeler ook wel stemcijfer genoemd.

Grootste gemiddelde = $\frac{\text{het aantal op een lijst behaalde stemmen}}{\text{het aantal in eerste instantie toegekende zetels (of geen zetels) + 1 (fictieve bijtelling)}}$

Bij het systeem van het grootste gemiddelde wordt dus fictief 1 zetel bijgeteld bij de in eerste instantie rechtstreeks door de partij verkregen zetels of helemaal niet verkregen zetels. Er worden net zoveel rekeningrondes gehouden waarbij fictief 1 zetel bij het totaal wordt geteld totdat alle restzetels zijn vergeven.

Artikel P 7 van de Kieswet kan ertoe leiden dat een partij die niet de kiesdeler heeft gehaald toch door restzetelverdeling aan een zetel kan komen. (**zie ook toelichting bij artikel P 7 Kieswet**).

Aan de hand van een voorbeeld gebaseerd op de uitslag van de Gemeenteraadsverkiezing van 7 maart 2006 zal e.e.a. verduidelijkt worden:

Den Helder telt 31 zetels en het totaal aantal uitgebrachte geldige stemmen was 22.027
De kiesdeler (stemcijfer) is dan $22.027 : 31 = 710,54 = 710 \frac{17}{31}$.

Aan de verkiezingen hebben 11 partijen meegedaan die afzonderlijk de volgende stemmen hebben gekregen. De lijsten 3 en 6 zijn een lijstencombinatie aangegaan. Voor de telling van de toekenning van de zetels worden de totalen van de stemcijfers van de afzonderlijke partijen die deelnemen aan de lijstencombinatie bij elkaar opgeteld.

Nadat het aantal geldig uitgebracht stemmen is geteld en de totalen per lijst zijn geteld blijken er bij de directe eerste zeteltoekenning direct 26 volle zetels vergeven te zijn. Er zijn dus 5 restzetels te verdelen. Deze restzetelverdeling vindt plaats door bij alle partijen fictief 1 zetel bij het direct behaalde of nog niet behaalde op te tellen en dan het behaalde stemmen aantal door dit fictief zetelaantal te delen. Hier door ontstaat dan een gemiddelde. De lijsten met het grootste gemiddelde in elke ronde krijgen achtereenvolgens de restzetels net zolang totdat deze vergeven zijn.

Lijst	Behaalde stemmen	Zetels na 1e verdeling	Fictief wordt er 1 zetel bijgeteld en zo ontstaan de nieuwe gemiddelden	Restzetel in volgorde verdeelt	Uiteindelijke verdeling
1 VVD	4106	5	+ 1 = (4106:6) = 684,33 + 1 = (4106:7) = 586,57 = nieuw gemiddelde voor de volgende restzetelronde	1e restzetel Grootste gemiddelde 684,33	6
2 CDA	3040	4	+ 1 = (3040:5) = 608		4
3 en 6 * Lijstencom binatie PvdA/Groe nlinks	5203 + 953 = 6156	8	+ 1 = (6156:9) = 684 + 1 = (6156:10) = 615,60	2e restzetel Gemiddelde 684	9
4 D66	1355	1	+ 1 = (1355:2) = 677,50 + 1 = (1355:3) = 451,66	3e restzetel met gemiddelde 677,50	2
5 SPDH	1477	2	+ 1 = (1477:3) = 492,33	--	2
7 ChrUnie	1479	2	+ 1 = (1479:3) = 493	--	2
8 SP	2515	3	+ 1 = (2515:4) = 628,75	5e restzetel met gemiddelde 628,75	4
9 PRINS	675	0	+ 1 = (675:1) = 675	4e restzetel met gemiddelde 675	1
10 DH Tra	197	0	+ 1 = (197:1) = 197	--	0
11 KK.nl	1027	1	+ 1 = (1027:2) = 513,50	--	1
Totaal	22027	26		5	31

In de eerste ronde restzetelverdeling krijgt de VVD met het grootste gemiddelde (684,33) de eerste restzetel. Voor de tweede ronde moet nu weer opnieuw het gemiddelde worden uitgerekend. Voor VVD wordt dit nu 586,57. (Omdat de overige partijen geen restzetel hebben verworven blijft hun gemiddelde gelijk en hoeft alleen bij de VVD het nieuwe gemiddelde te worden berekend immers deze heeft door verkrijging van de 1e restzetel en bijtelling van een fictieve zetel een ander gemiddelde gekregen).

Vervolgens wordt weer bekeken wie nu het grootste gemiddelde heeft. Deze lijst (Lijstencombinatie PvdA-GroenLinks) krijgt de volgende restzetel met het grootste gemiddelde van 684. Opnieuw wordt het gemiddelde uitgerekend (voor de lijstencombinatie wordt dit nu 516,60). D66 heeft met 677,50 vervolgens het grootste gemiddelde en krijgt de derde restzetel. Opnieuw wordt het grootste gemiddelde uitgerekend en dit wordt nu voor D66 451,66. Vervolgens herhaalt zich dit net zolang totdat alle restzetels op basis van dit systeem zijn vergeven.

Het kan dus zijn dat een partij meerdere restzetels krijgt, terwijl een andere partij die in wezen meer reststemmen over heeft toch niets krijgt. Daarnaast kan het zo zijn dat een partij die in eerste instantie geen zetels heeft verworven (Lijst 9 Prins - Voor behoorlijk bestuur) door dit systeem alsnog zo een (rest)zetel verwerft.

ZETELBEREKENING MET EEN LIJSTENCOMBINATIE (LIJSTENGROEP)

Bij een lijstcombinatie of lijstengroep wordt aan elke afzonderlijke lijst een aantal zetels toegewezen, afhankelijk van het aantal op die lijst uitgebrachte stemmen. De restzetels worden achtereenvolgens toegewezen aan die lijst(en) waarvan het stemcijfer bij deling door resp. de **combinatiekiesdeler of groepskiesdeler** de grootste overschotten hebben.

Zijn er na deze toepassing nog restzetels te verdelen, dan worden deze weer toegewezen volgens het systeem van de grootste gemiddelden.

Het belangrijkste bij een lijstcombinatie is te bekijken of de lijsten die aan de combinatie meedoen, **afzonderlijk een zetel zouden hebben behaald** als ze **alleen** hadden meegedaan. Is dit niet zo dan heeft de combinatie geen nut en is er geen sprake van een combinatie. Zitten er meer als 2 partijen in de combinatie en heeft bijv. 1 hiervan niet afzonderlijk een zetel behaald dan valt deze buiten de combinatie en telt alleen de uitkomst van de overige partijen in de combinatie als combinatiekiesdeler.

VERDELING VAN DE ZETELS TUSSEN DE COMBINATIE RAAD 2006

De onderlinge verdeling van de zetels tussen de partijen die meedoen aan de combinatie vindt plaats door het totaal aantal op de combinatie geldig uitgebrachte zetels te delen door het totaal door de combinatie verkregen zetels (dus inclusief de door de combinatie verworven restzetels). Dit levert de **combinatiekiesdeler** op.

Als we het voorbeeld van de eindschlus van de gemeenteraadsverkiezing van 2006 van Den Helder nemen is dit dus: **6156 (totaal aantal op de combinatie geldig uitgebrachte stemmen) : 9 (totaal aantal zetels incl. restzetels voor de combinatie) = 684 (combinatiekiesdeler)**.

Nu wordt er gekeken wat de partijen afzonderlijk aan stemcijfers behaald hebben en de zetels worden toegekend zoveel maal als de combinatiekiesdeler wordt gehaald dus:

PvdA totaal afzonderlijk behaalde stemmen: 5203. De PvdA haalt 7 x de combinatiekiesdeler (684)

$7 \times 684 = 4788$ en houdt dan een **stemoverschot van 415** over nl. $5203 - 4788 = 415$.

GroenLinks totaal afzonderlijk behaalde stemmen: 953. GroenLinks haalt 1 x de combinatiekiesdeler (684)

1×684 en houdt dan een stemoverschot van 269 over nl. $953 - 684 = 269$.

Vervolgens worden de restzetels verdeeld volgens het systeem van de grootste overschotten.

Lijst	Afzonderlijk behaalde stemmen	1e verdeling Volle zetels	Stemoverschot	Restzetel	Verdeling tussen de partijen van de combinatie
3 PvdA	5203	7 ($7 \times 684 = 4788$)	415	Ja nl. 1	8
6 GroenLinks	953	1 ($1 \times 684 = 684$)	269	nee	1
Totaal	6156	8		1	9

Den Helder, 7 maart 2006

R.A. van de Lagemaat